

HET VIOOLTJE.

Nu zich meer en meer een streven openbaart om voor de vrouw en het meisje nieuwe wegen te openen, waardoor zij nuttig kunnen zijn, en gelegenheid vinden haar brood te verdienen en zelfstandig op te treden, werd, vooral in den laatsten tijd, ook genoemd de bloemen- en plantencultuur. Een tak van bestaan, welke, zelfs in idealen zin genomen, als het ware aangewezen is om door de vrouwelijke sekse beoefend te worden, en op welk gebied dan ook waarlijk lauweren door haar zijn te plukken.

Het komt mij daarom voor zijn nut te hebben eens de aandacht te vestigen op de cultuur van een der liefste en fraaiste bloemen uit de flora, die bijna overal gevonden wordt, maar inzonderheid in Nederland gemakkelijk groeit en bloeit. Ik bedoel het viooltje, of de *Viola Tricolor* in haar latijnsche benaming, behoorende tot de familie der Violaceeën of Violarieeën.

We zullen niet verder ingaan op haar plaats in de plantenwereld en spreken over stengel, bladeren, bloemen en voortplantingsvermogen; dat alles behoort tot het gebied der plantenleer.

Liever willen we een en ander mededeelen omtrent haar cultuur, wyl ieder meisje voor zich, in haar tuin of serre, reeds een proef kan nemen, om te zien tot op welke hoogte zij het met het aankweken van het viooltje kan brengen.

Reeds in oude tijden was het viooltje zeer gezocht. Voor de oude Grieken was het viooltje het zinnebeeld der jaarlijks ontwakende natuur, als ook der maagdelijkheid, want de dochter van ATLAS werd, toen zij zich voor APOLLO zocht te verschuilen, in een viooltje veranderd. Ook de Bacchanten versierden thyrsusstaven met viooltjes, en de beelden der huisgoden werden er mede getooid. HOMERUS gewaagt meermalen van het viooltje, en prijst de donkere kleur der bloemen, en ook in de middeleeuwen wordt van het viooltje als een zeer gewaardeerde sierplant gesproken.

Hoewel dus eeuwen bekend, werd eerst in 1810 op deze bloem, en, in 't bijzonder op haar cultuur, de aandacht gevestigd. Eene

engelsche dame, MARY BENNET nam het viooltje onder hare bescherming, en deed het ingang vinden bij de bloemenliefhebbers. Sedert dien tijd werd het nederige veldbloempje geheel gewijzigd.

Met liefde opgekweekt en verzorgd naar de regelen der plantenleer, ontwikkelde het zich buitengewoon, en verbaasde de menigte door de pracht van haar bloemkroon, die zoo veelkleurig prijkte en in zoo vele nuances, dat de penseel en het palet van den schilder er bij te kort zouden schieten.

Toen eenmaal die uitkomst was verkregen werd de sympathie voor het viooltje algemeen. De bloemisten legden er zich op toe groote collecties variëteiten bijeen te brengen; maatschappijen en vereenigingen schreven prijsvragen uit: de plantliefhebbers gaven het viooltje eene eereplaats in hunne verzamelingen. En wat het viooltje nog meer deed waardeeren was de ondervinding dat het populair kon worden.

Deze bloemplant groeit om zoo te zeggen overal. Zij kan overal aarden; serre, bloembed, voortdurende schaduw; alles is haar goed. Dat eene slechts vraagt zij: de gestadige verzorging van een liefdevolle hand. En wie zou haar die zorg en liefde niet willen geven! Zij heeft slechts een bescheiden plaatsje noodig, en vraagt weinig aarde. Het kleinste tuintje is haar welkom. Zij is tevreden met armoede en met weelde.

Moge nu al het viooltje niet veeleischend zijn, vooral niet wat betreft de aardsoort, toch groeit en bloeit het in haar volle schoonheid in zoogenaamde tuinaarde, een weinig aangezet met dierlijken mest.

Het houdt van frissche lucht. Een grond, die verdroogt door de hitte van de zon, of welke geen water houdt, is schadelijk voor de ontwikkeling van de bloem.

Indien men het aardgehalte niet verbeteren kan door er potaarde onder te werken, dan moet men gedroogden en gepulveriseerden koemest gebruiken als palliatief. Met eene goede cultuur ontaardt het viooltje niet, maar bij verwaarloozing gaat het snel achteruit en herneemt spoedig weer het oorspronkelijk type. Waarom zou het zich ook de moeite geven te schitteren voor een zorgeloozen en luien tuinman?

Het viooltje kan worden voortgeplant door zaaien, door houtvorming, door stekken, en door scheuren der bundels.

Het zaaien — en daarover willen we slechts spreken — is het eenige middel om nieuwe variëteiten te verkrijgen. Het zaad moet

gewonnen worden van de belangrijkste soorten en op het oogenblik dat de plant nog niet te veel is uitgeput door maandenlangen bloei.

Vooral zorg men er voor, dat in de nabijheid der planten, waarvan men zaad hoopt te winnen, niet één plant zich bevindt, hetzij viooltje, of welke andere bloemsoort, welke armoede vertoont.

Wanneer de plant in vollen bloei is, doet men haar de fraaiste bloemen behouden, maar knipt onherroepelijk al de andere af; hetzij dat zij slecht zijn ontwikkeld, of dat zij eenige ontaarding vertoonen.

Heeft men op die wijze eenige flinke zaadhuisjes verkregen, dan zorg men er voor, alle nieuw gevormde knopjes weg te nemen voor dat de knop zich tot bloem kan ontplooien.

Men moet wachten met den oogst van het zaad, totdat het volkomen rijp is geworden, maar men lette er op, dat de zaadhuisjes niet openspringen, en de korrels over den bodem verspreid raken. Zoodra het blijkt dat de tijd tot het winnen van het zaad is gekomen, moet men de zaadhuisjes afplukken en ze leggen in een open doos, in de schaduw, op een luchtige doch volkomen droge plaats. De zaadklepjes of vliesjes zullen zich vanzelf openen, en de zaadkorrel kleurt zich van lieverlede door den invloed van de lucht.

Men bewaart de korrels verder in een fleschje of doosje, behoorlijk geëtiquetteerd, totdat het tijdstip voor het uitzaaien is gekomen. Het uitzaaien kan onmiddellijk na den oogst geschieden, maar hoe langer men wacht des te meer kans heeft men om goede planten te verkrijgen.

Een plantenliefhebber, zekere heer DE PONSORT, wachtte twee jaar, en had toen een buitengewoon resultaat. In elk geval wachte men eenige maanden, indien men niet zoo'n groot geduld heeft.

Einde Juli of begin van Augustus zijn de meest gunstige tijdstippen om te zaaien.

Men zaai in de schaduw, in goeden lossen grond, welke doorringbaar is voor vocht, lucht en warmte, welke laatste factor men moet wijzigen door beschutting met een plankje.

De zaadkorrels moeten gelijkmatig over den bodem verdeeld worden. Men bedekke ze zeer weinig met aarde, en houde de aarde nat met een zeer fijnen gieter, opdat de deeltjes van den bodem niet bewogen worden.

De jonge plantjes moeten overgeplant worden, indien zij vier blaadjes hebben verkregen.

In de maand November plant men ze zoodanig uit dat ieder plantje voldoende ruimte heeft om zich volkomen te ontwikkelen.

In de lente van het volgend jaar bloeien zij, en alsdan kieze men de fraaiste uit, die een plaatsje verdienen in de uitgezochte collectie.

Is September in het land, dan kan men de bundels scheiden of verdeelen, door de pollen met een scherp mes door te snijden, en men herplant ieder deel opnieuw. Hierdoor verjongt en vermenigvuldigt men de plant.

Zeer zeker zullen velen zich alsnu opgewekt gevoelen om eens een proef met deze cultuur te nemen.

R.